

Isus Krist je lice Očeva milosrđa

Papa Franjo

Religijski korijeni empatije i tolerancije

Niko Bilić, SJ

Ad maiorem Dei gloriam – <http://amdg.eu>

**U hebrejskoj misli: srce – sjedište misli,
izvorište riječi, središte osobe**

Kajinov sindrom i Jakovljevo pomirenje

- **Kajin prvi prinosi Bogu (Post 4,4)**
- **Prezire Riječ (6s)**
- **Oduzima život u ledenoj šutnji (8)**
  - **Ljutnja na Boga prebačena na brata**
- **Tolerancija traži pomirenje:**
  - **Jakov moli u strahu od brata (Post 32,12)**
- **zagrljaj, poljubac (usp. Lk 15,20); obojica plaču (Post 33,4)**
  - **“kao da gledam lice Božje” (33,10)**
- **Ezav u Seir (33,16), Jakov u Sukot (17)**

Mojsije pred morem

- Razumljivo stanje (Izl 14,10):
- Velik strah (ירא), krik (צעק)
- Izopačenje (11)
  - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
- Mudar voditelj (Izl 14,13):
- “Ne bojte se!” (ירא)
  - – korijen problema iz v10 (ירא)
  - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
  - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
- “Gledajte *spasenje!*” (14,13) →
  - יהוה je *spasio* Izraela (30), “Postao mi je *spasenje*” (15,2)

Objava Mojsiju (Izl 34)

- יהוה = milosrdan (רחם *raḥam*),
milostiv, spor na srdžbu, bogat
privrženostću (חסד *ḥésed*
povezanost) i pouzdanošću (34,6)
  - *Nosi* (= oprašta)
krivnju, prijestup, grijeh (7)
- Mojsije razbio ploče! (32,19; 34,2)
  - Kažnjeni “po Mojsijevoj riječi” (32,28)
- Plodovi:
  - “Oprosti nam *naše* grijehe, *naše* opačine” (34,9)
⇔ “VAŠ grijeh” (32,30)
  - Koža na licu sjaji (34,29s.35)

Jona u Božjoj školi

- Nakon uspjeha (4,3):
- “Smrt je bolja!”
- “Činiš li dobro da se ljutiš?” (4,4.9)
- Jona napušta dijalog (4,5)
  - Zlorabi sjenicu
  - *Razumljiva emocija* prema Asiriji
- Iskustvena komunikacija:
  - Srdžba (1); bršljan → radost (6)
  - Opet sunce, užaren vjetar (6) → srdžba (9)

Veći trud Božji

- **Na početku**
realno o svojoj duši:
  - Htio sam pobjeći (2), uzmi život moj (3)
  - Zna Zakon (2): *znao sam*
da si ti Bog milosrdan...
  - Iskusio: spašen iz riblje utrobe (2,11)
- **Na kraju**
prvi govor koji sluša (4,10s)
  - Empatija: Čega ti je žao?
  - bršljan ⇔ stotinu tisuća ljudi

Gubavac pred Kristom

- **Gubavac dolazi sam! (Mk 1,40)**
  - isključen iz zajednice
  - Lažno, zbog nekog osipa?
- **Kleknuo (Mk 1,40)**
  - Licem do zemlje (Lk 5,12)
= Poklonio se (Mt 8,2)
- **Usrdna molba (δέομαι Lk 5,12)**
- **“Ako hoćeš” (Mt 8,2; Mk 1,40; Lk 5,12)**
  - Getsemani – Isus sam:
  - “Oče, kako ti hoćeš”

Isusova empatija

- A) ganuće u Srcu Isusovu (Mk 1,41)
- B) Pružena *ruka*
  - *Dodir* Utjelovljenoga
- C) izjava: “Hoću”
i zapovijed (41):
- budi *očišćen!*
(passivum divinum)
  - “Moj Otac... čisti” (Iv 15,1s)
  - 1. odlazi guba (Mk 1,42)
  - 2. bi očišćen

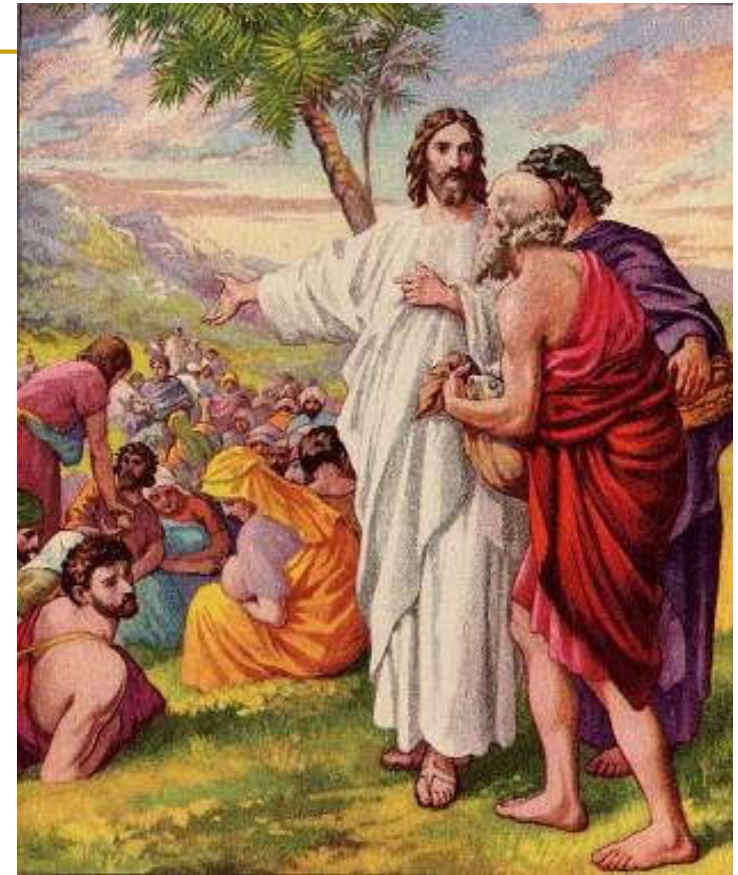
Kristov postupak s gladnima

- ❑ Unutarnji motiv u Mt 15,32; Mk 8,2:
- *Sažalilo mi se (1. l.) nad mnoštvom*
σπλαγχνίζομαι [splanhnhízomai]
  - ❑ Samarijanac (Lk 10), milosrdni otac (Lk 15)
Isus nad pokojnim sinom udovice (Lk 7)
  - ❑ Prihvata skroman prilog:
- **5 kruhova, 2 ribe**
za 5000 muškaraca
- **Plodovi: a) Sitost**
- **b) 12 košara ulomaka**
→ novo obilje
- **Za cijeli Božji narod**

Pouka učenicima

- Učitelj traži (Mt 14,16):
  - “Dajte im vi!”
    - Tko daje hranu mnoštvu u 14,19?
- Učenici
- Odgoj za povjerenje:
- Učenici gladni
  - Učitelj poziva na refleksiju:
- Koliko je preostalo? (Mk 8,19.20)
- Sami odgovaraju: 12; 7 košara ulomaka
  - Sada imaju 1 kruh za 12 apostola
- Za empatiju i toleranciju traži se temeljno povjerenje

Toplina i svjetlo u srcu

- Uskrsli Učitelj učenicima koji odlaze:
- Što to pretresate? (Lk 24,17)
  - empatija = interes za drugoga
- “Zar si stranac” (18)
- prihvaća uvredu: “Što?” (19)
  - *tolerancija* uključuje plodno podnošenje uvrede
- Isus strpljivo sluša tuđu misao
- Protunapad, govor srcu: “bezumni” (25),
- pogled na zajednički autoritet: “sva Pisma”
  - Tolerancija nije nemar i ravnodušnost
- “srce nam je gorjelo”, “*otvarao* nam je Pisma” (32)

